

“El Govern espanyol demostra poc interès a solucionar el conflicte basc”

Harold Good, pastor protestant a l'àrea de Shankill Road (Belfast), coneix de prop el procés de pau irlandès. Juntament amb el seu homòleg catòlic, Alec Reid, recentment traspassat, va ser testimoni del lliurament d'armes per part de l'IRA, a més d'impulsar accions que han acostat les dues comunitats enfrontades per la violència. Avui, Good continua bastint ponts i oferint receptes per abordar d'altres conflictes polítics.

Tot i ser conegut per participar en la *cuina* del procés irlandès, el treball de Harold Good es remunta a l'any 1969, quan en plena joventut va ser testimoni de l'esclat de la violència als carrers de Belfast. Avui, Good es mostra especialment interessat en el "tracte amb el passat", raó per la qual ha impulsat el moviment Healing through Remembering ('guarir recordant'). Una eina encaminada a ajudar els polítics, les víctimes i els ex-combatents d'Irlanda del Nord a guarir els dolors individuals. Conscient que encara hi ha resistències difícils de superar, Good considera que, curant les ferides i cohesionant la societat, es pot construir un futur en pau.

—Quines lliçons del procés irlandès poden servir per a d'altres contextos similars?

—D'entrada, no perdre mai l'esperança per malament que vagin les coses, que la violència només empitjora els problemes i no soluciona res, o que el procés de pau s'inicia amb la confiança mútua, la qual vindrà amb la construcció de relacions personals. Unes relacions que assolirem si estem disposats a parlar amb tothom. També amb el nostre suposat enemic, a qui no hem de demonitzar si aspirem a un acord estable i durador.

—En una societat profundament fragmentada, com la d'Irlanda del Nord, què més vau tenir en compte?

Era fonamental un mediador independent, com passa en una parella que trenca el matrimoni. El senador nord-americà George Mitchell va ser l'encarregat d'ocupar-se'n. Ell no afavoria cap partit, era completament neutral. A partir d'aquí, calia assumir riscos, la qual cosa suposa no excloure a ningú, tenir en compte les víctimes, els supervivents i deixar les armes fora del debat.

—Per què afirmeu que el desarmament no s'ha de supeditar al diàleg?

—Abans cal un espai de confiança. Cal recordar que a l'IRA hi havia dues coses que estaven penades amb la mort: delatar un altre membre i lliurar l'arma. Per tant, no es podia demanar als seus membres que es desarmessin com a condició prèvia a cap diàleg. A banda que els representants polítics dels grups paramilitars havien d'assegurar-se que la seva aposta seria acceptada. La confiança i la reciprocitat d'uns i altres van permetre iniciar les converses i alliberar els presoners, contribuint a l'entrega de les armes i l'evolució cap a mitjans exclusivament pacífics i democràtics. Així es va materialitzar el 1997, quan es va aprovar una llei que definia els conceptes "posar fora d'abast" i "posar fora d'ús", acordada per Gran Bretanya i la República d'Irlanda i que l'IRA va acceptar.

—Vós vau insistir que, a més de desarmar els grups, també calia desarmar la ment. A què us referiu?

—En un conflicte marcat per la violència, les ments transmeten pors i prejudicis d'una generació a l'altra.

“La confiança i la reciprocitat van permetre a Irlanda del Nord iniciar les converses i alliberar els presoners”

Unes emocions que solen obstruir el pensament racional, el diàleg i l'acció. Per això vam potenciar experiències positives fins a aconseguir aïllar els sentiments negatius i "desarmar" les ments de postures fixes.

—L'església ha contribuït a aquest "desarmament" mental?

—Sens dubte. Les principals esglésies

d'Irlanda del Nord, on se celebren la majoria d'activitats entre organitzacions infantils i juvenils, van facilitar converses secretes entre grups que refusaven veure's per dialogar. Com a portador del missatge de la pau, les dues esglésies, tant la catòlica com la protestant, han ajudat que els diferents actors visquessin la necessitat de ser honestos i es preocupessin per les víctimes i el perdó.

—Com han de ser els lideratges polítics?

—Han de ser valents i tenir molta paciència. A Irlanda del Nord han calgut nou anys de converses, escolta i espera per culminar amb èxit el procés de desarmament. Va haver-hi avanços, pauses, retrocessos, bloquejos i, tanmateix, assumir les dificultats que manifestaven les parts implicades, de manera que la paciència va ser bàsica per assolir l'Acord de Divendres Sant (Good Friday Agreement). Un acord històric que va tenir el suport del 93% de tota l'illa d'Irlanda.

—Quins èxits destacaríeu d'aquell acord?

—La fi de la violència, el lliurament de les armes i la reforma del servei de policia per assegurar que representa

els dos bàndols de la comunitat. Amb paciència i guardant un lloc a taula pels qui poguessin arribar més tard, va permetre explorar camins per incloure totes les persones en un marc de distensió comú.

—Què distingeix el procés de pau irlandès del basc?

—Hi ha clares diferències en l'en-

CATHOLIC IRELAND

El reverend protestant Harold Good, a l'esquerra, amb el seu homòleg catòlic, Alec Reid. Pintada en un carrer de Belfast en suport de l'IRA.

focament per part dels Governos. En el cas irlandès, si bé no va ser fàcil per als unionistes, Dublín i Londres van treballar junts, fins al punt que els dos primers ministres van implicar-s'hi personalment i de forma activa. Gràcies a això, el Govern britànic va situar-se en un punt de compromís que va ser cabdal. En canvi, el Govern espanyol, que té bona part de responsabilitat en el conflicte basc, demostra poc interès a solucionar-lo.

—**En quin aspecte es manté intransigent?**

—Sobretot en la qüestió dels presoners. A Irlanda del Nord, a l'instant que el govern de Londres va actuar-hi, es va produir una resposta positiva per part de les organitzacions paramilitars, les quals, a la vegada, estaven disposades a buscar una sortida. Això va obrir el camí perquè els partits s'asseguessin amb el senador Mitchell, fet que va conduir a la signatura de l'Acord de Divendres Sant i el posterior vistiplau a través del referèndum. Mariano Rajoy hauria de veure que amb confiança, compromís i diàleg es pot resoldre el conflicte.

—**Des de l'executiu espanyol també s'ha criminalitzat la Comissió Internacional de Verificació (CIV), que sota la coordinació de l'advocat sud-africà Brian Currin treballa pel desarmament d'ETA. Quina és la vostra opinió?**

“En tots els conflictes és necessari aïllar els sentiments negatius i ‘desarmar’ les ments de postures fixes”

—És difícil entendre la posició de Madrid respecte a aquests i altres grups. Uns actors que, a Irlanda del Nord, van aplanar el camí cap a la pau i la reconciliació, en particular a l'inici del procés, quan van aportar la seva experiència en altres situacions. No sols el senador Mitchell; també la Comissió Independent per al Desarmament, formada pel general canadenc John de Chastelain, el brigadier finlandès Tauno Nieminen i l'ambaixador dels EUA Andrew Sens.

—**El PP i les seves entitats afins consideren que hi ha d'haver guanyadors i perdedors. Hi esteu d'acord?**

—Un procés de pau és un procés postconflicte. Per tant, no es tracta de crear “guanyadors” i “perdedors”. Al contrari: tothom ha de ser “guanyador”, ja que qualsevol resolució basada a identificar un “perdedor” inevitablement acaba malament. El conflicte desapareix, però al cap d'un temps ressorgeix sota altres formes de violència.

—**Avui està prou normalitzada la situació a Irlanda del Nord?**

—Encara hi ha qui rebutja l'Acord de pau i genera dificultats, com també

hi ha dissidents que volen continuar la guerra i amenacen de matar. Però els governs de Londres i Dublín, i l'àmplia majoria de la població d'ambdues tradicions polítiques i religioses, ho hem deixat ben clar: volem consolidar i reforçar la pau.

—**Què caldria per reforçar-la?**

—Necessitem més confiança. Confiança en la nostra Assemblea d'electes locals, entre els nostres representants i en nosaltres mateixos. Necessitem millorar les relacions personals i, per damunt de tot, no perdre mai l'esperança. El procés de pau a Irlanda del Nord ha fet possibles coses que semblaven impossibles fins no fa gaire. L'última imatge “impossible” ha estat la salutació entre la reina Isabel II d'Anglaterra i l'ex-dirigent de l'IRA i actual vice-primer ministre d'Irlanda del Nord Martin McGuinness, en un sopar aquest abril passat al palau de Windsor. La societat basca hauria de ser “presonera de l'esperança” per tal que el seu viatge cap a la pau arribi a bon port.

Àlex Romaguera